



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1531/2021
30.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Цемовић, адвокат из ..., против тужиоца Привредног друштва „ALUMIL YU INDUSTRY“ а.д. Нова Пазова, правног следбеника Привредног друштва „ALUMIL SRB“ д.о.о. Чачак, чији је пуномоћник Марија Ивановић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2330/20 од 22.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 30.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2330/20 од 22.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П1-2/20 од 05.02.2020. године, исправљеном решењем тога суда П1 2/20 од 17.03.2020. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се поништи као незаконито решење послодавца „Alumil SRB“ д.о.о. Чачак, Прељина, којим се тужиоцу отказује уговор о раду. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 528.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Решењем Основног суда у Чачку П1 2/20 од 17.03.2020. године исправљена је пресуда истог суда П1-2/20 од 05.02.2020. године.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2330/20 од 22.01.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Чачку П1-2/20 од 05.02.2020. године, исправљена решењем тога суда П1 2/20 од 17.03.2020. године. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац био запослен на неодређено време код правног претходника туженог - Привредног друштва „Alumil SRB“ д.о.о. Чачак, које је на основу решења АПР од 31.12.2014. године престало да постоји припајањем и чији је правни следбеник „ALUMIL YU INDUSTRI“ а.д. Нова Пазова. Тужилац је засновао радни однос дана ...2011. године на основу уговора о раду бр. ... на неодређено време на радном месту ... Анексом III уговора о раду од ...2013. године, констатовано је да тужилац наставља са радом на радном ..., а чији опис послова је дат у одељку под II, са местом рада у седишту послодавца. У члану 5. Анекса, набројани су послови које ће обављати тужилац и то: рад у материјално-финансијском сектору, праћење и примена законских прописа, координирање рада у оквиру сектора, координирање рада сектора са осталим службама, контрола књиговодствене документације, контрола обрачуна обавеза према држави, контрола пословних промена, учешће у изради периодичног обрачуна, организовање рада и давање упутства за израду личног дохотка, други послови по налогу непосредног руководиоца. Решењем правног претходника туженог бр. ... од ...2013. године, заведеним ...2013. године, тужилац је распоређен на радно место ..., са местом рада у ... Тужиоцу је отказан уговор о раду закључен са од ...2011. године са припадајућим анексима, из разлога што је услед економских и организационих промена код послодавца престала потреба за обављањем послова запосленог. Тачком 2. решења, одређено је да тужиоцу радни однос престаје дана ...2013. године, а тачком 4. је констатовано да је запосленом исплаћена отпремнина у износу од 1.067.976,01 динара. У образложењу наведеног решења наведено је да је послодавац утврдио да је у друштву услед економских и организационих промена дошло до смањеног обима посла, услед чега послодавац нема услова да задржи постојећи број запослених. Затим, констатовано је да је на основу измена Правилника о систематизацији радних места код послодавца бр. 0142/13 од 16.12.2013. године, укинута радно место ..., на које је био распоређен тужилац, односно да је престала потреба за његовим радом. На основу одлуке бр. 0218/13 од 27.12.2013. године, свим запосленима за чијим је радом престала потреба због економских и организационих промена код послодавца, исплаћена је отпремнина и још 20% на укупно утврђен и исплаћен износ отпремнине. Изменама Правилника о систематизацији радних места од 10.12.2013. године, заведеног под бр. 0142/13 од 16.12.2013. године, констатовано је да након покренутог поступка за утврђивање вишка запослених, послодавац мења Правилник о систематизацији тако што укида радна места сувишна и непотребна за рад друштва. Чланом 1. је предвиђено

да измене Правилника ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли послодавца, а затим констатовано да се из прилога број 2. који је саставни део Правилника о систематизацији радних места код послодавца, бришу у Финансијском сектору, између осталих, послови под редним бројем 7-... Наведене измене Правилника о систематизацији радних места ступиле су на снагу 24.12.2013. године. Доношењем Измена Правилника претходила је одлука послодавца о покретању поступка утврђивања вишка запослених од 01.12.2013. године, заведена под бр. 81 од 10.12.2013. године, којом је предвиђено да ће послодавац пре него што приступи утврђивању вишка запослених, запосленима појаснити поступак и понудити им могућност да сами дају своју сагласност да баш они буду проглашени технолошким вишком. У образложењу одлуке је наведено да се друштво суочило са тешком финансијском ситуацијом, узрокованом пре свега смањеним обимом посла и да је послодавац проценио да није у могућности да задржи постојећи број запослених, те да је нужно из разлога економских промена код послодавца, отказати одређен број уговора о раду, у складу са чланом 179. став 1. тачка 9. Закона о раду. Затим, одлуком о утврђивању вишка запослених бр. 0176/13 од 24.12.2013. године, која се позива на Измене Правилника о систематизацији радних места код послодавца, тужилац који је распоређен на радно место ..., проглашен је технолошким вишком, тако да је престала потреба за обављањем његовог посла. Такође је наведено, да запосленима за чијим радом престаје потреба услед насталих промена није могуће обезбедити премештај на други посао који одговара њиховој стручној спреми, рад код другог послодавца, нити је могуће понудити преквалификацију, доквалификацију или непуно радно време.

По мишљењу другостепеног суда, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца, с обзиром да је Изменама Правилника о систематизацији радних места тужиочево радно место укинато.

Наиме, одредбом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 54/09, 32/13) прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлога који се односи на радну способност запосленог и потребе послодавца и то: ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Дакле, услов за отказ од стране послодавца је да је дошло до технолошких, економских и организационих промена, због којих је престала потреба за обављањем одређеног посла, када се исти укидају, или да је дошло до смањења обима посла, када се смањује број извршилаца на том послу. Наведене промене код послодавца у погледу систематизованих радних места и броја потребних извршилаца, односно промене у том броју због измењене организације рада, морају бити изражене у Правилнику о организацији и систематизацији послова код послодавца или неком другом акту, којим послодавац утврђује организационе делове и врсте послова који се обављају код послодавца, врсту и степен стручне спреме, као и друге услове који морају бити испуњени за рад на тим пословима.

У конкретном случају, правни претходник туженог је донео Измене Правилника о систематизацији радних места од 24.12.2013. године, а којима су у Финансијском сектору, поред осталих, укинута послови „...“. Чињеница је да је тужилац уговором о раду од ...2011. године засновао радни однос са правним претходником туженог на

радном месту ..., те да је Анексом III уговора о раду од ...2013. године констатовано да је исти наставио да ради такође на радном месту ... Међутим, имајући у виду да је Правилником о систематизацији радних места од 01.07.2004. године, важећем у моменту заснивања радног односа тужиоца код правог претходника туженог, није било систематизовано радно место ... (већ радно место ...), а код чињенице да се према опису послова радног места тужиоца исто суштински може уподобити радном месту ..., то се и по оцени другостепеног суда ради о истим пословима. Изменама Правилника о систематизацији радних места укинута су сва радна места у Финансијском сектору, што такође говори у прилог тврдњи да је престала потреба за радом тужиоца код правног претходника туженог. С тим у вези, с обзиром да је правни претходник туженог Правилником о систематизацији радних места који је ступио на снагу пре доношења оспореног решења о отказу уговора о раду, укинуо тужиочево радно место, као и сва остала радна места у Финансијском сектору, а имајући у виду да је тужиоцу пре отказа уговора о раду исплаћена отпремнина у износу који је наведен у решењу о отказу уговора о раду, то је послодавац и по оцени другостепеног суда у поступку отказа уговора о раду поступио у свему у складу са одредбама Закона о раду којима се регулише поступак решавања вишка запослених, а што све заједно оспорено решење о отказу чини законитим.

Осим тога, примена критеријума за утврђивање вишка запослених је обавеза послодавца, само када на истим пословима ради више од једног извршиоца, а врши се рационализација смањења броја извршилаца, а не и у ситуацији када долази до укидања радног места на коме је запослени који је проглашен за вишак једини извршилац и који као такав нема конкуренцију са другим извршиоцем, односно у ситуацији када долази до укидања свих послова радног места које између осталих тај запослени обавља. Првостепени суд је несумњиво утврдио да је тужилац једини извршилац на свом радном месту, тако да у конкретном случају није била потребна примена критеријума за утврђивање који од запослених представља вишак.

По мишљењу овог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду и оценили да је тужбени захтев неоснован.

По оцени Врховног касационог суда побијано решење о отказу уговора о раду произишло је из законито спроведене процедуре којим тужени као послодавац није учинио злоупотребу својих права, а у поступку давања отказа нису повређена права тужиоца прописана одредбом члана 153. до 160. Закона о раду која се односе на вишак запослених.

Ревизијом се указује на погрешну примену материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка. Наводима ревизије понављани су раније истицани разлози оспоравања решења о престанку радног односа, који су већ били предмет оцене првостепеног и другостепеног суда, тако да нема основа ревизијском оспоравању правилности побијане пресуде.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија неоснована и на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић